

Nusišovė S. Paulo Liet. konsulas Br. Steponaitis

S. Paulo integralistų kongresas

Rytoj, spalį 27 d. S. Paulo mieste šaukiamas didelis integralistų (fašistų) kongresas. Anti-fašistinės partijų darbininkų grupės irgi organizuojasi. Visose S. Paulo miesto dalyse šią savaitę buvo ruošiami anti-fašistiniai ir anti-imperialistiniai susirinkimai. Kaip praėjus integralistų kongresas, nežinia. Pernai metais spalį 7 d. irgi buvo integralistų suvažiavimas, kuris baigėsi su aukomis.

Mirė Hendersonas

Šiomis dienomis mirė žymiausias Anglijos ir pasaulinis politikas, buvęs nusiginklavimo konferencijos pirmininkas Arthur Henderson. Vėlonis buvo socialistinio nusistatymo žmogus.

Urugvajus jau nebeperka Italijos prekių

Urugvajaus užsienių reikalų ministras pareiškė, kad Urugvajus griežtai laikysis Tautų Sąjungos priimtų sankcijų ir nebeperks iš Italijos ir nebeperduos jai jokių prekių.

Kalmukų respublika

Kalmukų provincija, kuri priklauso Sovietams, buvo vadinama «Autonominė Kalmukų provincija». Bet vietos darbininkai pareikalavo, kad toji provincija būtų pripažinta autonominė respublika. Šiomis dienomis Sovietų vyriausybė paskelbė, kad Kalmukija vadinasi autonominė kalmukų respublika.

Nuteisė mirti 3 valdininkus

Sovietų teismas Serdlovice nuteisė 3 komunistus mirti už šmugelystę, kuri padaryta ant 635,00 rublių.

Danijos socialistai laimi

Danijoje įvyko parlamento rinkimai. Nors rinkimų rezultatai dar nėra galutinai žinomi, bet pranešimai sako, kad socialistai bus sumušę visas buržuazines partijas.

Tautų Sąjungos pranešimas Brazilijai

Brazilijos vyriausybė gavo pranešimą iš Tautų S-gos apie priimtas sankcijas prieš Italiją. Tuo būdu ir Brazilija kviečiama prisidėti prie sankcijų. Taip pat pranešimus gavo ir kitos valstybės nepriklausančios prie Tautų S-gos.

Zemės drebėjimas Minas estade

Spalį 22 d. Bom Succesu ir kituose miestuose rytinėje Minnas Geras dalyje įvyko stiprus žemės drebėjimas, kuris sukėlė didelę paniką miestų gyventojuose. Spalį 23 dieną žemės drebėjimas vėl pasikartojo. Materialių nuostolių nepadaryta, žmonių aukų taip pat nėra.

ANGLIJA ISDAVIKES ROLEJ?

ARESTUOTAS IR PADETAS KALEJIMAN SMETONOS DRAUGAS

Konsulo Br. Steponaicio lavonas bes pervežtas Lietuvon

Spalį 19 d., pereiną šeštadienį, savo bute, nusišovė ejęs Lietuvos konsulo Brazilijoje pareigas Bronius Steponaitis. Kas Steponaitį privertė tokiam žygiui, tikrų žinių nėra, nes jis, rodos, nepalikęs jokio raštelio. Nusišovimo priežastis sprendžiama iš jo paties žodžių, kuriuos jis yra išsitaręs savo draugams bei pažįstamiems. Paskutinę minutę prieš mirtį vėlonis savo pasakytus žodžius perkartojo ir šeimininkui pas kurį gyvena, būtent: Majai ir Čiuvinškai mane suėdė. Šiuos žodžius ištaręs, Steponaitis nusižudė peleisdamas sau kulka į smilkinį.

B. Steponaitis Lietuvos konsulate tarnavo kelis metus. Anksčiau jisai buvo Liet. konsulate Argentinoj

sekretorium. O nuo 1932 m. Steponaitis buvo Liet. konsulato sekretorium. S. Pauly. Bet atšaukus konsulą Mačiulį Lietuvon, Steponaitis buvo paskirtas konsulo pareigose ir nuo o laiko jis ejo konsulo pareigas iki paskutinės savo gyvenimo minutės. Būdamas tautiško nusistatymo, Steponaitis materialiai rėmė tokias organizacijas ir spaudą, bet joms savo valios nerodęs. Kaip jis ejo savo tiesiogines pareigas, tas mums nėra žinoma ir tą išaiškinti patys jo viršininkai, bet manoma, kad jose nebuvo apsilėdęs ir jas atlikęs neblogiau už buvusį konsulą Mačiulį. Dėl to, manoma, kad ir nusižudymo priežastis glūdi jo paskutiniuose pareikštuose žodžiuose.

Abisinai turi didelę kariuomenę ir ruošiasi pulti italus

Kilus italų-abisinų konfliktui, Anglija pradėjo koncentruoti savo jėgas Viduržemio jūroje prieš italus. Pasaulio spaudoj buvo labai plačiai rašyta, kad iš italų-abisinų konflikto kilsias anglų italų konfliktas, kuris uždegsias visą Europą. Tautų Sąjunga pasmerkė italų žygį, 54 valstybės prisidėjo prie sankcijų. Valstybių judėjimui prieš italus daugiausia aktyvumo parodė anglai. Bet dabar spauda praneša, kad anglai pradėjo eiti išdavikų pareigas; už Tautų S-gos nugaros Anglija veda derybas su Mussoliniu ir nežiūrint valstybių priimtų sankcijų, Anglija vedanti plačias derybas su italais. Vadinasi, žodžiais Anglija stoja prieš Italiją, bet darbas remia Mus-

solinio skerdynes Afrikoje. Abisinija numato tas išdavystes ir dar labiau eimė koncentruoti savo jėgas ir ginti savo šalies nepriklausomybę nuo kultūringų katalikiškų barbarų užpuolimo. Telegrafo žinių agentūrų pranešimais, Abisinija turinti virš vieno milijono karių armiją. Paskutiniu laiku esą Negusas davė parodymą savo karo vadams pradėti puolimus visuose frontuose ir vyti įsiveržėlius italus lauk iš savo krašto. Kaip jiems pasiseks, nežinia. Bet jeigu abisinai imtų vyti italus lauk ir juos pliekti, tai greičiausia Tautų Sąjunga italams ateitų pagelbon, kuomet ji ejo pagelbon, kai lietuviai vyjo lenkus iš savo krašto.

Lietuvos tautininku vadas už grotu už dideles vagystes

Aide buvo trumpai pranešta apie suareštavimą Lietuvoje Jono Lapėno. Dabar gavome platesnių žinių apie priežastį to arešto ir kame tas «tautos vadas» yra kaltinamas. Po tautininkų perversmo Jonas Lapėnas kaip Smetonos giminitis ir geras bičiulis, tapo Lietuvos tautininkų partijos vadu ir vadovavo visai Lietuvos politikai. Be to, Lapėnas buvo paskirtas Lietuvos skerdyklų «Maisto» direktorium ir tas pareigas ejo 10 metų. Bedirektoriaudamas ir bevadovaudamas Lietuvos politikai, Lapėnas pasidarė turtingiausias žmogus Lietuvoje, prisistatė Kaune namų, prisipirko dvarų ir «susitaupė» daug milijonų litų. Bet vieną gražią dieną tas «tautos vadas» išvyko Italijon. Jam išvykus «Maisto» skerdyklose padaryta revizija ir rasta didelių Lapėno padarytų šmugelių su pinigėliais. Ir vos tik tas

«tautos vadas» įžengė iš Italijos Lietuvon, šiaulių apygardos tardytojas Krygeris įsakė Lapėną areštuoti ir padėti Kauno kalėjiman be sąlygų. Jam dabar ruošiamą byla ir Jonas Lapėnas, Lietuvos tautininkų vadas, Smetonos bičiulis bus atiduotas teismui. Ar jis bus nuteistas ar ne, tai kitas klausimas, bet vistiek «tautos vadas» Lapėnas apvogė Lietuvą. Tai taip «tautos vadai» veda Lietuvą į «didingą ateitį».

Tyfo epidemija Rio de Janeire

Rio de Janeiro estade ypač provincijoje pradėjo smarkia plysti tyfo epidemija. Iki šiol dar nesimta jokių priemonių užkirsti epidemijos plitimą, dėl to, kaip laikraščiai praneša, liga jau pasiekusi net Rio de Janeiro miestą ir priemiesčius.

italijonai dar vis važiuoja iš Brazilijos karan

Italijos konsulas S. Paulyje organizuoja naujus «savanorių» būrius Italijos kariuomenėn kurie eis karan su abisiniais. Spalį 31 d. išvyks naujas «savanorių» transportas iš S. Paulo.

Abisinijoj sudarytas moterų batalionas

Iš Abisinijos pranešama, kad Addis Abebe tapo suorganizuotas moterų savanorių batalionas, kuris greitai išeis karan prieš italus. Abisinijos moterys aktyviai dalyvavo karo prieš italus ir 1896 metais.

Klaidos seimelio rinkimai patvirtinti

Spalį 23 d. Klaipėdoje susirinko vyriausias kr.seim.rinkimų komitetas ir patvirtino seimelio rinkimus. Į seimelį įeina 24 vokiečių atstovai ir 5 lietuviai.

Ir Klaipėdos krašte karo stovis

Iš Kauno pranešama, kad Klaipėdos krašte įvestas karo stovis dar nebus nuimtas iki krašto neįeis į normalias vėžes. Greitai dabar bus sudaryta nauja Klaipėdos krašto vyriausybė. Po to, žinoma, vokiškas seimelis nubalsuos panaikinti karo stovį.

Laukiami Anglijos parlamento rinkimai

Anglijos parlamentas bus paleistas rytoj. Nauji parlamento rinkimai įvyks lapkričio 14 dieną. Tikimasi, kad šiucse rinkimuose darbiečiai laimės.

Francijoj ginklų kontrolė

Francijos vyriausybė išleido dekretą, kuriuo draudžiama importuoti Francijon ginklus ir sprogstamą medžiagą. Kitas vyriausybės dekretas išleistas, kuriuo bus draudžiama daryti vieši mitingai ir susirinkimai.

Amnestija

Kaikurie Brazilijos parlamento atstovai dirba dėl amnestijos tiems, kurie nubausti bei bus teisiami pagal valstybės saugumo įstatymą.

LAIŠKAI REDAKCIJOS

A. Turčinskas, J. Šinkaitis, V. Bartkus, K. Šukaitis, V. Kviklys, E. Miškinis, J. Kadratavičius, B. Petrašiūnas, S. Aleksandravičius, B. Jasišnevičius, F. Tamulis, J. Jakučionis, B. Ruzinskas, V. Malinauskas, F. Simanavičius, J. Mikalajūnas, J. Strazdas, J. Krisčiūnas, V. Borusevičius, K. Talaikis, O. Vasiliauskiene, F. Juchnevičius, A. Žiurauskas, R. Hausmanas, B. Gverzdis, J. Jabolis, P. Gudaitis, E. Jurulis, O. Tolutyte.

Apžvalga

PASIGROZĖKIT SAVO DARBAIS

Spalį 19 d. 9 val. ryto traginis žuvo einas Lietuvos konsulo pareigas Bronius Steponaitis. Jis nutraukė savo gyvenimo giją revolverio šūviu.

Jei žmogus miršta savo mirčia, visuomenė nesudoro tokio ypatingo įspudžio ir gilaus susijaudinimo. Bet kuomet žmogus pats atima sau gyvybę, visuomenė tokio daugiau apgailautauja, kaip silpnos valios, nesugebančio kovoti su gyvenimo audromis.

Apie velionį B. Steponaitį visgi to nebuvo galima pasakyti. Jis norėjo gyventi, jis dar buvo pačioje jaunystėje, jis troško dar dirbti, nes pasiryžimo ir valios pas jį netrūko. Bronius Steponaitis tapo nužudytas pašalinių žmonių, (jei juos galima vadinti žmonėmis), net jų žmonių, kuriuos jis, būdamas konsulu, rėmė. Dėl to toks faktas darosi be galo skaudus žmoniškumo atžvilgiu.

«Aido» redakcijon ir jo spaustuven nuo pat «Aido» pasirodymo, neįkėlė kojos nei vienas Lietuvos konsulas, nei vienas jo tarnautojas, nei vienas iš Lietuvos atvykęs vizitatorius ir nei vienas tautiškų organizacijų «vadas». Tas buvo draudžiama buvusio konsulo Mačiulio. Kodėl taip buvo daroma, kiekvienam suprantama. Net ir ministras Aukštuolis, atvykęs į S. Paulo susipažinti su lietuvių kolonija, nesiteikė aplankyti Aido redakcijos ir pirmos lietuviškos spaustuovės. Brazilijoje B. Steponaitis likęs konsulo pareigose irgi nebuvo apsilankęs pas mus. Ir per 3-jų metų savo gyvenimo S. Pauly mes Steponaitio nepažinome.

Bet štai, spalį 18 d. nustamba «Aido» redakcijos nariai ir spaustuovės darbininkai, kuomet įėjus visus pasveikino ir visiems darbininkams paspaudė rankas Steponaitis. Tai buvo velionies pirmas ir paskutinis apsilankymas. Velionis pas mus neilgai buvo, vos kelias minutes, labai susijaudinęs, tylus ir veide rodė aiškias kančias. Po trumpo pasikalbėjimo, velionis atsiveikindamas paraiškė: «Drągai, prieteliai, ar jūs nežinote, kad mano gyvenimą suėdė Majai ir Čiuvinskiai».

Tuos pačius žodžius B. Steponaitis yra pareiškęs ir kitiems, kur tik jis buvo tą dieną.

Mes dar pridėsime, kad velionį žūdė ir būvęs konsulas Mačiulis. Su jo žinia ir jo paties akivaizdoje Steponaitis buvo užpultas konsulate ir primuštas. Mačiuliui išvykus, jo pėdomis sekė Majai ir Čiuvinskiai. Jie per «Lietuvį» ir «Lietuvos žinias» begėliškiariai puolė Steponaitį primedami jam nebūtų dalykų. Tas buvo daroma dėl to, kad ištūmti Steponaitį iš konsulato. Mat Čiuvinskis siekė konsulo kėdės.

Taigi, tie žmonės, kurie jau nesykį yra parlavinęję savo sąžinę, kurie neturi sąvyje jokios dvasinės pusiausvyros, kurie per dieną keičia ke liolika kartų savo nusistatymus vien tik dėl pinigų, — neturi jie ir šiandiena jokio sąžinės išmetinėjimo, pristūmę ramų, teisingą, dorą ir trokstantį gyventi žmogų prie saužudystės.

Tad, ponai, pasigrozėkite savo darbais, stovėdami prie B. Steponaitio lavono.

Amerikos lietuvių protestas Zenevai

Amerikos lietuvių susivienijimo pirmininkas Bagočius Tautų Sąjungai į Zenevą pasiuntė šitokio turinio telegramą:

«Vienas milijonas Amerikos lietuvių vienbalsiškai ir griežtai protestuoja prieš Hitlerio prieš Lietuvą nukreiptą terorą jos suvereninių teisių klaidžios krašte atžvilgiu ir prieš bet kokią ir visus mėginimus pavergti bet kurią Lietuvos ar Rytų Europos dalį pikčiausiai naujųjų laikų doktrinai, nacizmui».

Ispanijos Vienuolynai

Vatikanas iš monarchiškų Ispanijos vyriausybių buvo išsiderėjęs labai daug teisių. Joki valstybės organai nei policija, nei teismas neturėjo teisės įsiveržti į vienuolyną arba kita dvasiškų apgyventą namą. Valstybės gynėjui, policijos pagelba įsiveržusiam į vienuolyną, grėsė kalėjimas. Jeigu norėdavo įžengti į vienuolyną ir patikrinti gandus apie ten daromus kanikinimus, privalėjo prašyti vyskupo leidimo. Pastarasis, jeigu nenorėdavo, to leidimo neduodavo arba vilkūdavo. Tuo tarpu policija ir civilinė gvardija visuomet privalėdavo padėti vyškupams ir vienuolynų vyresniesiems. Jeigu kuris vienuolis arba vienuolė pabėgdavo iš vienuolyno, policijos pareiga buvo jį surasti ir prievarta grąžinti vienuolynui. Nors vienuolynai vyresniųjų smarkiai yra saugojami, bet vis dėlto dažnai iš jų pasprukdavo vienuoliai. Žinant, jog į vienuolynus jaunimas dažnai prievarta būdavo įmetamas ir turint galvoj vidūjinį vienuolynų gyvenimą, vienuolių bėgimai dūrosi suprantumi.

Didelis bažnyčios teologas — teisių žinovas Gracian, gyvenęs XI šimtmečio pabaigoje ir XII pradžioje sutraukė visus bažnyčios įstatymus į taip vadinamą «Decretum». Šiandien šis rinkinys ir vadinamas Graciano dekretu.

Minimo dekreto straipsniai pasakoja, kad vyskupas arba kiti bažnyčios vyresnieji gali bausti savo pavaldinius. Jeigu bažnyčios vyresnieji nesijaustų pakankamai stipriais; minėtas dekretas leidžia kviesiti pasaulinę valdžią pagalbon. Štai ką sako Graciano dekreto XX paragrafo X skyrius:

«Kuo dvasiškas negali pasiekti pamokslais, tepasiekia pasaulinės valdžios teroro bausmėmis».

Kad negalėtų primesti, jog šis paragrafas neatitinka tikronybe, arba, kad jo vertimas iškraipytas, čia pat cituoju lotinišką jo tekstą: «Quod sacerdos officere docendo non valeat, disciplinae terrore potestas extorqueat».

Graciano dekratą pasekė kiti, kurie vyskupams duodavo vis didesnių teisių. Žymesnieji jų yra Clementino dekretas aretikus, apie pradėjusių maištauti arba abejoti klierikus. D. Deposito, Gravis illa kur dauge lis kitų nurodančių, kaip privalo būt kankinami suimtieji, kaip išgaunamas prisipažinimas, kaip vartotini kančiai ir kai rišamas kalėjime kalinys.

Tai bendri bažnyčios tųvų visiems tikintiems leisti dekretai. Dabar pacituosiu keletą katalikiškų Ispanijos vienuolynų reglamentų.

Pirmiausia seka Benediktinų ir Cisterniečių reglamentas, rašytas paties šventojo Benito Nursiečio. Ispaniškoji reglamento laida spausdinta ir leista 1599 metais, Valadolido mieste. Dvyliktas Benediktų reglamento straipsnis sako: «Tebūna pavartotos kunieskos bausmės nepasiftaisantiems vienuoliams».

28 šio reglamento straipsnis sako: jog kūno bausmė vykdoma rykščių smūgiais, taip pat leidžiama, kad tie smūgiai būtų kruvini. Atskiru straipsniu leidžiama rykštėmis plakti net vaikus suklystančius dainuojant chore.

Daug griežtesnius dekretus išdėbo šventas Norbertas taip vadinamiems vienuoliams mostiečiams, arba teisingia, Premonstratėčiams. Šios kongragacijos reglamentai taip pat leisti Valadolide 1679 metais, bet ne ispaniška, o lotyniška. IV šio reglamento perskyrimė ir X skyriuje sakoma, jog vienuoliai gali būt metami į kalėjimą vyresniojo nuožiūra. Be to, kalėjime jie gali būt maitinami tik tai duona ir vandeniu visą gyvenimą. IX skyrius sako: Jeigu kuris elgiasi, kaip padūkęs arba pamišęs, tebūna įmestas į labai siaurą kalėjimą.

Arcta custodia, siauras kalėjimas, reiškia ne ką kitą, kaip įmetimą vienuolio į siaurą mūro skylę, kur jis negalėtų judėti. Turint galvoj, jog šia me siaurame kalėjime vienuolis gali būt maitinamas vandeniu ir duona, suprantama, koks jo galas laukia.

Bet dar žiauresni reglamentai Pa mokslininkų ordeno, kurį įsteigė šventas Dominikas Gusmanietis. Šis vienuolių ordenas vadinasi Dominikonu ordenu.

1787 metais Vanodolide leisti pamokslininkų reglamentai sako, jog už didelius nusižengimus vienuolis gali būt įmestas į kalėjimą kol bus gyvas, carcel parpetua. Nuo šios bausmės jį gali atleisti tik tai ordeno generolas, bet ir tai neanksciaiu, kai vienuolis atsėdęs dvidešimt metų. Ilgiems metams nuteistieji galėjo būt ir badu kankinami.

Jeromniečių ordeno reglamentas, kuris spausdintas Madride 1613 metais, už didelius nusikaltimus viršinininkui, leidžia kankinti vienuolį taip, kaip jam atrodo reikalinga. O XXX reglamento straipsnis sako, jog prioras gali išrengti nusikaltėlių ir rykštėmis tiek jį plakti, kad net žaizdos kiltų. Žinant vienuolyno viršinininkų inkvizitorišką būdą, galima įsivaizduoti, kaip buvo kankinami nemalonen kritusieji vienuoliai.

Minėtos bausmės jau yra baisios, bet žemiau cituojamas šurpūliu nukrės kiekvieną jautresnį žmogų. Štai koki reglamentai galiojo Franciškiaus Assiziečio ordenuose:

«Septintoji bausmė yra kankinimas. Nusikaltėlis išrengiamas, prišiamas ir trintis pertraukomis smarkiai mušamas sulig vyresniojo nuožiūra. Jeigu nusikaltimas yra baisus, kankinimas tebūna ugnimi».

Ugnimi kankinti leidžia ir švento Petro Alkantriečio ordeno narius. Šie basųjų ordeno reglamentai leisti 1724 m. Granadoje. Juose nurodoma ne tik didelis nusikaltimų skaičius, bet smulkiai aprašoma, kaip reikia vartoti kankinimai ugnimi. Pirmiausiai nusikaltėlių liepia smarkiai sumusti, o vėliau po juo paleisti liepsnas, kad kūnas spingėtų. Po šių kankinimų liepiama įmesti į kalėjimą visam amžiui.

Jeromniečių ordenas turi atskirą straipsnį, kuris sako, jog kankinimai privalo būti daromi didžiausioje paslapyje, joks pašalietis negali kankinimų matyti. Vienuoliai gi tyčia suvedami, kad galėtų stebėti kankinimus ir vengtų nusikaltimus.

Jeigu nepasiekiamo tikslo ugnimi, leidžiama kankinti vandeniu, risti prie kalėjimo lovos ir ištisus metus badu marinti, karti už rankų arba kojų ir tt.

Trumpai: leidžiama vienuolyno vyresniesiems kankinti savo pavaldinius. Tai aiškiai matosi iš cituotų tekstų, kuriuos kiekvienas gali patikrinti respublikoniškoj šių dienų Ispanijoje.

Tsgul šie reglamentai rašyti prieš šimtą ir daugiau metų, jie ir šiandien galioja. Lygiai, kaip galioja ir Graciano dekretas. Nesiskubinama dekretų panaikinti. Kur galia silpna, dekretų netaiko gyvenimui, juos apmiršta, tarytum, jie neegzistuoja, bet kai tik tauri turi galimybės, pradeda praktikuoti ordenu reglamentus.

Manau nei vienas klerikalas nediris tvirtinti, jog reglamentai buvo rašomi ir popiežiaus tvirtinami tik tai šiaip sau. Jeigu reglamentuose buvo kalbama apie kankinimus, reiška vienuolynuose buvo kankinama. Ir katalikiškoms akimis žiūrint, tai neturėtų būti joks nusikaltimas, nes buvo elgiamasi popiežiui sutinkant, legaliai pildant visus bažnyčios nuostetus.

Moteriškų vienuolynų reglamentai yra tiek pat žiaurus, kaip ir vyrų. Juose priora viską vykdo tokios pat valdžios teisėmis. Ji gali plakti, badu

Caras Aleksandras I

Caras gyveno po savo «mirties» dar 40 metų

(Tąsa)

Po kiek laiko iš Petrapilio atvyko senelio aplankyti didysis kunigaikštis Mykolas, tikras Aleksandro ir Nikolajaus jauniausias brolis. Jis taip pat nutylėjo, ką patyrė iš senelio. 1850 metais, seneliui susirgus jį paėmė globoti vienas Tomsko pirklys, tačiau ir čia senelis nieko neprasitarė apie savo praeitį ir kilmę. 1894 m. paslaptingas Feodoras Kuzmičas mirė pirklio namuose. Jį palaidojus, iš Petrapilio buvo gautas auksinis grabas be jokio parašo ir pastatytas ant jo kapo. Toi dar labiau sustiprino gaudą, kad Feodoras Kuzmičas iš tiesų būvęs caras Aleksandras I.

Galutinai tik ši paslaptis paaiškėjo po bolševikų revoliucijos Rusijoje. 1922 m. beieškant tų aukso brangenų, bolševikai buvo atidengę carų grabus. Tuo tarpu kai visuose grabuose buvo carų mumijos, caro Aleksandro I grabas rastas tuščias. Vadinasi jis nebuvo palaidotas drauge su kitais carais. Pradėjus šį dalyką tyrinėti, bolševikų tam tyčia paskirta komisija susekė, kad caras Aleksandras III savo laiku buvo įsاکęs atidengti caro Aleksandro I grabą, mumiją išimti ir ją kitur palaidoti, o grabą vėl užlydinti. Taip pat buvo nustatyta, kad caras Nikolajus II, būdamas dar sosto įpėdiniu, keliaudamas per Sibirą 1891 metais atlikęs Feodoro Kuzmičo kapą. Paskutiniuoju gi laiku, bolševikams betyrinėjant slaptą carų archivą, buvo rastas caro Aleksandro I gydytojo Vilio dienoraštis, kuris galutinai išafškino caro Aleksandro I mirties paslaptį. Gydytojas Vilius tam dienorašty pasakoja, kad jis 1844 m. gavęs iš caro Nikolajaus įsakymą raštu išdėstyti, kaip ištikrųjų buvo su caro Aleksandro I mirtimi. Pasak Vilio, caras Aleksandras I jam įsakes, atvykus, po žinomo nelaimingo įvykio su Maskovu, į Taganrogą, susižinoti su anglų lordu Lostu. Mat, lordas Lostas būvęs artimas caro pažįstamas ir draugas. Naktį iš 1825 m. lapkričio 18 į 19 d. Vilius su caru Aleksandru nuvyko už miesto į juros pakraštį, kur jų laukęs lordo Losto laivelis. Prieš sėsdamas caras įteikė Viliiui savo pasirašytą įsakymą paskelbti lapkričio 19 d. apie caro mirtį, o jį grabą įdėti užmuštojo Maskovo kūną ir visa tai laškyti griežiausioje paslapyje. Nuo šios nakties Vilius daugiau caro nematęs.

Iš esamų pastabų ant šio Vilio dokumento matyti, kad kiekvienas caras parodydavo jį savo įpėdiniui, šiam virtus pilnamečiui. Paskutinis parašas ant to dokumento yra paskutiniojo caro Nikolajaus II. Tuo būdu nelieka jokių abojonių, kad carai žinono teisybę apie įvykius Taganroge ir kad ištisus cras Aleksandras I, po sava oficiališkos «mirties», dar gyveno Sibire beveik 40 metų prisidengęs Feodoro Kuzmičo vardu.

(Galas)

marinti ir ilgiems metams kalėjimui įmesti vienuoles.

(Istraaka iš «Lietuvos žinių» straipsnio apie baisenybes Ispanijos vienuolynuose, parašytas — I. V.)

Reikalingas darbininkas

Spaustuvėn rua da Močca, 424 reikalingas mašinistas — impresorius. Kreiptis kiekvieną dieną iki 8 val. vakaro.

Pasaulis už 100 metų

Mokslininko T. Midgley nuomonė

Visiems įdomu žinoti, kaip atrodo pasaulis po 100 metų. Dabartiniu laiku mokslas žengia tokiu greitu žingsniu į priekį, kad nenuostabu, jei po 100 metų nebus nieko negalima padaryti. Žmonės galės pasirinkti kokį nori amžių, pav., 18 metų. Tame amžiuje jie galės gyventi 1,000 metų! Ūkininkai galės užauginti vištas didumo sulig kiaulė, o tos vištos dė: kiaušinius dydžio sulig galva. Kiaulės bus galima užauginti dydžio sulig arklio didumo, o karvės — dramblio, jei norės. 2035 metais mokslininkai galės pagaminti sintetiskus hormonus, kuriais šerdamas gyvulus ūkininkas užaugins šiuos nuostabaus dydžio. Nauja gazolino rūšis varys lėktuvus ne 300 mylių per valandą, bet 500.

Dabar jau tas gazolinas yra atrastas, ne 2035 metais, bet 1935 metais. Ši nuostabų gazoliną atrado William H. Nicholas.

Po šimto metų ligų beveik visai nebus. Jos bus išnaikintos. Dantų chemija bus tiek ištobulėjusi, kad higienos būdu dantų nereikės net valyti.

Džiova, kraujo užnuodijimas ir kitos baisios ligos bus išgydomos mokslo ir chemijos įėjomis. Net ir blogų sapnų nebus. Žmogus tik paims piliulę ir jau saldžiai sapnuos. Šios ropelės bus įvairių rūšių dėl to, kad žmonės mėgsta sapnuoti įvairius sapnus...

Tinginiams bus tikras rojus. Į susirinkimus nereikės eiti. Radio pagalba viską namuose girdės. Mokslininkas Tomas Midgley pranašauja

kad jau 1936 metais dieną bus vartojamas telefonas, kuriame žmogus matys tą, su kuriuo jis kalba, nors tas asmuo bus ir už kelių šimtų mylių. (Tai jau yra išrasta — Red.). Taip pat mokslininkas pranašauja kad po 100 metų lėktuvai lėks 1,000 mylių per valandą, bet pirm — sako Midgley — mokslas turės Marso planetoje padaryti vandens ir pakeisti Veneros planetos atmosferą.

Jauni žmonės po metų bus tiek gabūs kad galės painiausius gyvenimo klausimus lengviausiai suprasti ir nagrinėti, o jau aukštąsias mokyklas baigę, tuos klausimus, kuriuos dabar per metus nagrinėja, galės per nakt išspręsti.

O apie aarą Midgley sako šitaip: Jei koks išradėjas ir atrastų priemonę visam pasauliui sunaikinti, tą jo priemonę bejėgę padaryti.

Žemės ūkio kultūra tiek pasikeis po 100 metų, kad dabarties ūkininkai negalėtų jos pažinti. Bus išrastos naujos augalų rūšys, o tos, kurias dabar gamta sukūria, būsios laboratorijose padaromos. Tokios augalų dalys, kaip kukurūzų šiaudai, būsios chemijos naudojamos vėl kokiems dalykams.

2035 metais — sako Midgley — paprastas žmogus savo namus žiemą apšildys, paspausdamas sagutę sienoje, o vasarą atvėsins taip pat paspausdamas sagutę. Drabūžiai būsios taip pigūs, kad žmonės kasdien naujus drabužius nešios. Dirbti žmogui reikės tik dvi valandas, o gyventi galės iki 5,000 metų, jei tik norės.

gabalus torto, 8 riekės duonos, 3 buterbrodus, 1 obuolį, keliolika biskvitų, stiklinę pieno ir stiklą vandens. Be to, jis dar pats iš virtuvės pasiėmė 1 stiklinę kavos ir 2 buterbrodus. Visa tai oficialiai buvo pripažinta rekordu. Kelemas gavo didžiausią besocių pasaulio vardą.

Bet istoaija žino daug žymesnių besocių.

Pav., 238 metais romiečių kareiviu nužudytas karalius Maksiminas Thyrax per dieną suvalgydavo 40 — 60 svarų mėsos ir išgerdavo 26 literius vyno. Kiek žymiai didesnis, negu

Kuo rupinasi padauzu valdzia?

Lietuvos tautiška naktinių padauzų valdzia stūmia lietuvių tautą į tamsius viduramžius. Visi skęsta tam sybėje, dvasinėje ir medžiaginėje vergijoje. Ir tie, kurie gyvena kultūringose šalyse, negali ramiai žiūrėti į tokią Lietuvos padėti ir pradeda kelti griežtesnį balsą prieš lietuvių tautai uždėtą vergovę. Tas balsas vis dažniau pasigirsta iš Amerikos lietuvių.

Amerikietis Dr. A. L. Graičiūnas rašo:

Koktu ir sykiu skaudu darosi, kad įpusėtam dvidešimtam šimtmečiui, akvaizdoj išsivysčiusios industrijos, prekybos ir technikos stekūklų, būdai nepriklausomos valstybės dalimi, kur turėtume būt patys sau gospadoriai — mes lietuvių turime kautis su viduramžių laikotarpio bažnytinėmis nuožmybėmis. Vietoj bendromis įėjomis gerinti ekonominę būklę, kelti kultūrą bei apšvieta — mums nuolatos prisieina aštriau ir aštriau gintis nuo dvasinės vergovės slogučio kuris kas sykis vis drąsiau ir atkakliau kesinasi uždėti mums ant sprando naujus vergovės rėtežius.

Tam kesinimui labiausiai padeda Lietuvos naktinių padauzų valdzia, kuri vidurnaktį su kardu rankoje nuvertė teisėtą šalies valdzia. Neteisėtai paėmus valdzios vairą, susitarus su kunigais, ji geria prakitą kaimiečių ir skandina Lietuvą neisbrendamon skurdo ir vargo balon. Apšvieta, ekonominė piliečių gerovė tiem naktiniam

padauzom nerūpi. Jeigu pritrūksta pinigų lėbauti, tai ponai su kunigais užtraukia pas svetimtaučius paskolą ant Lietuvos gamtos turtų ir vėl viešpatauja po senovei; o kaimietis raskove nuo kaktos prakitą braukdamas gailiai atsidusdamas tebetaukia vergovės jungą.

Lietuvoj pristeigta vienuolynų, priveista vienuolių ir mūnyškų, mokyklose mokoma poterių ir katekizmo. Tyrasis mokslas nustelbtas. Mokyklų programoj nėra nei higienos, nei sanitarijos, nei maisto medžiagų nagrinėjimo skyrių...

Valstybės pareiga išmokinti savo ateities piliečius, kad jie, atleidę mokyklą, žinotų kaip savystoviai gyventi. Valstybės pareiga priaugančiąją kartą išmokinti ne poterių kalbėti, bet amato, meno, profesijos...

Laukan iš Lietuvos konkordatą. Lietuvos piliečių ateitis brangesnė, negu Romos poteriai ir katekizmas. Lietuvos mokykla turi būti laisva nuo abstraktiškų mokslų. Jaunuoliam privaloma teikti konkretės žinios. Tas žinias reikia pritaikinti jų protui, kad paskui jie, sutartinai su savo rankomis, galėtų dirbti naudingą darbą.

Tik tada Lietuva pakils ekonomiskai tik tada jos piliečiai kooperuos visuomeniniuose žygiuose, neverčiami kardo ar durtuvo.

Bet didelis yra galvosukis, ar kada tie, dabartiniai naktiniai padauzai, valdantieji kraštą, atsipekės?

amerikiečių suvalgytas. Bet atsiminus šio karaliaus ūgį, galima siek tiek pateisinti ir jo valgytą. Maksiminas Thyrax buvo 2½ metų aukščio.

Šis karalius buvo kirgizias. O kirgizai, veik kiekvienas iš jų, kasdien suvalgo 4 — 5 svarus mėsos ir išgeria apie 9 literius kumfso, kuriame esama (palaikytame) nuo 3 iki 6% alkoholio.

Bet ir kitose tautose yra nemaža besocių. Pav., bušmenai vienu atsipūtimu suvalgo 12 svarų mėsos, jei medžioklė gerai nusiseka. Jakutų taipogi esama stiprių besocių. Vienas jakutas, nors jau buvo papusryčiavęs, suvalgė 28 svarus ryžių kosės, kurion buvo sumaišyti 3 svarai sviesto. Per 24 valandas jis galėdavo suvalgyti 1/4 kepto jaučio, be to, dar gerokai sviesto ir taukų. Tai rodo, kad didelis ēdrumas nėra vien kultūringo žmogaus privilegija. Romiečiai taipogi turėjo išgarsėjusių besocių. Vėlesniais laikais gausiau ēdimo «menas» taipogi nenyko ir neišnyko. Ypačiai dideli ēdikai sėdėjo visų kraštų karališkuose rūmuose, nes ten buvo

pakankamai ko ēsti. Pavyzdziui vokiečių kaizeriai: Karolis didysis, Karolis V — tai buvo besociai, taktų dabar retai kur surasi. Pietūs būdavo vuodami iš 20 valgių. Jie net naktį po du kartus valgydavo. O girtuakliai — ideališki.

Vokietijoje ir daugelyje kitų tautų, ne taip senai dingę išgalėjusi nuomonė, kad daug valgyti, tai labai sveika ir toks žmogus esti napaprastai stiprus. Iš 17 amžiaus yra užsilikusiu diētų receptų, parašytų mazar kraujams ir kitos rūšies ligonfams. Pav. 3 val. iš ryto — sriuba su 3 kiaušiniai, pasivaikščiojimas; 5 val. ryto iš kiaušinių musas, vištinė sriuba; 7 val. ryto 2 kiaušiniai; 9 val. ryto — kiaušinių sriuba, duona, stiklinė vyno; 11 val. dienos — keptas paukštis, duona, kitos rūšies kepsnys ir vynas; 1 val. p. pyragaičiai su vynu; 7 val. vakaro rėbėi vakarinė sriuba; 9 val. vak. blynai, duona ir vynas.

Tik per pastaruosius 20 metų žmones gykant daugiau buvo pradėtas kreipti dėmesys į mazesnį maisto kiekį.

"PASAULIO BESOCIŲ" ČEMPIJONAS

Viena Amerikos žinių agentūra pranešė, kad šiomis dienomis įvyko «valgymo čempionatas» «pasaulinio besocių» titului įgyti tarp kažkokio Noris Kelem ir Floridos gyventojų Džono Murai. Lenktynių pradžioje Kelem svėrė 337 svarus, o Murai 222 svarus. Laimėjo Kelem 276 punktais, kai tuo tarpu Murai tesurinko vos 251 punktą.

Laimėtojas suvalgė puodą sriubos, keptą vištą, didžiulę keptą žuvį, pusantro svaro sveriantį bifą, lėkštę žemės obuolių, keliolika agurkų, 4 porcijas ledų, puobynę žemuogių, du

(Tęsinys iš 42 nr.)

Tačiau visą tą dieną duobė laukė gryžtant tėvo su arkliu. Ir arklys visiems rodė ne arkliu, bet kažkokiu stebukladariu, kuris išvež iš biuriuos, drėgme ir dūmais pasmirdusios duobės.

Vakare ištikrųjų Jokūbas grįžo su arkliu. Visa šeimyna išlindo iš duobės arklio pažūrėti.

Arklys buvo palšas. Ir palšas todėl, kad parkuotas, pro skūrą lindo kaulai ir nuo vakarinio šalčio pradėjo skūrą ir kaulai arklio pavidalo. Susiraukė Jokūbienė pamačiusi dvėseną.

— Juk šiandakt padvės, tėvai! — Na, jau na! — pratarė Jokūbas ir linksma akim pažūrėjo į palšį: palšis visgi pavėdus į arklį.

II

Šalia vienos duobės atsirado antra duobė. Antroje duobėje apsigyveno parkuotas palšis.

Jokūbas tiek apie apie savo vaikus nevaikščiojo, kiek apie suparkusį arklį. Arklys pamažu ėmė taisyti ir pasirodė, kad ne palšio būta, bet bė-

KAZYS BORUTA

IŠ DUOBĖS IN DUOBĖ

rio. Bėris pradėjo linksmesnėmis akimis aplink dairytis. Tada įsikinkė Jokūbas bėrį į žagrę.

Didelis vargas iš pradžių buvo. Bėris vagoje neparatęs buvo eiti, o, be to, porą žingsnių zengęs žiūrėjo atgal neaiškiomis akimis į artoją. Tada Jokūbas su baimė širdyje, bet taip kaip su broliu, širdingai kalbėjo su bėriu.

Taip besikalbėdamas su bėriu Jokūbas užarė vasarojaus lauką, o bėris pamažu įprato vaga vaikščioti. Vėliau pasiskolinęs sėklus užsėjo lauką ir, kada pasirodė pirmi vasarojaus daipai, dar širdingiau prašneko Jokūbas bėriui ir abiejų akyse šviesiau pasidarė: bėriui nuo sužėlusios vėjos pievoje, o Jokūbui nuo žaltuojančio vasarojaus.

— Matai, bėri, Dievas padės vėl gyvensim. O tu drūtinkis. Dar darbo daug. Medžių dar reikės prisivežti, iš duobių gal kitą metą išseisim.

Ir Jokūbas užsžiūrėdavo, kaip

bėris susiraukdamas pešė sučiauptu snukiu sužėlusią vėją. Graudu ir linksma Jokūbui ant širdies darėsi matant kaip gyvenimas kyla.

Ties duobėmis pora stulpų baltauvo. Tai pradžia pirmo trobesio. Šiaip taip sugraibė vieną kitą medgalį, lentgalį ir per vasarą pastatė daržinės grobus. Rudenį rugius iškūlęs tikėjosi uždengti tuos grobus, ir bus šis tas panašus į daržinę.

Tai matydamas džiaugėsi Jokūbas. To džiaugsmo neužtemdė net palieges, išgeltes, menkai išdirbtos žemės įsėtas, vasarojus. Juška su savo duobe jautė, kad ištrauks savo gyvenimą iš duobės, todėl atviresnėmis ir linksmesnėmis akimis ėmė aplink save dairytis.

III

Vasaros gale nauja nelaimė pakirto Jokubui Juškai kojas, — gyvenimas

atgal nudardėjo į duobę be viities iš tos duobės išeit.

Tai buvo per patį darbmetį. Bėris pievaitėje buvo tiek atsigaņęs, kad į arklį buvo panašus ir kaimynai net pavydulinga akim ėmė žiūrėti, kaip greitai taisosi parbaigtas arklys.

Ir — nežinia, kas čia alsitiko — bėrio akys, kaip prieš galą, dviem žalsvom balom surūgo su migla paviršiuje. Nulūdo ir Jokūbo akys pamačiusios bėrio akis nulūdusias. Tarėsi su kaimynais, pas arklių žinovus teiriavosi, bet niekas nebuvo mātęs, kad sveikas arklys tokias liūdnas akis turėtų.

Bet bėris ir ēsti metė. Tai, kaip lazda būt kas smogęs Jokūbui per kelius, nes maža bėda, jei liūdno arklio akys ir miglotos, — ir aklu arkliu galima žemę arti, bet jei bėris metė ēsti, — galas, išsprėdė Jokūbas ir, kad būtų primanęs, per abu galu būt bėriui gražiausias, sodriausias žolės kimsės, bet bėris neēdė: žiūrėjo neaiškiomis, miglotomis akimis ir, kaip žvėris dantims griežė.

[Bus daugiau]

Lietuvos Naujienos

Bočių kaulais kelius taiso

Šiaulių apskr. Liepiškių kaimo lauke ardomas senas kapinynas ir senelių kaulais taisomi keliai, kurie vietoje žvyro barstomi ant vieškelio. Net šurpas ima žiūrėti, kai kelius taisydami žmonės ardo senus kapus ir savo bočių kaulus veža ant viešelių, kurie matyt kartais i-kasama su plaukais galvos ir kitos kūno dalys dar nevisai supuvusios. Taip pat randa ma žiedų ir kitokių daiktų drauge su mirusiais palaidotu.

Reikėtų susitvarkyti, kad seni kapinynai nebūtų išniekinami ir bočių kaulai būtų gerbiami.

Skandalingas kalbos nemokėjimas

Lietuvos banko Šiaulių skyriuje prie kasos Nr. 3 langelio teko skaityti tokio turinio ir netaisytos kalbos pranešimą:

"Žiminių ženklų, Veksel. blankų ir Lošemų kortų kasa Nr. 2". Tai neatleistinas kalbos nemokėjimas.

Kauno komendantas nubaudė 23 ūkininkus

Už mėginimą pagerinti savo būklę ir iškovoti aukštesnes kainas už savo produktus, Kauno komendantas nubaudė 23 ūkininkus įvairiomis baudmėmis.

Rado ginklų sandėlį

Į Panemunės pasienio policiją atvyko to paties kaimo gyventojas Bendikienė ir pranešė, kad ji ant jos gyvenamo namo aukšto, pripuolamai, tarp skudurų dėžėje, radusi granatų ir šovinių.

Nuvykus policijos valdininkams į minėtą vietą, buvo rastos 8 vokiškos

rankinės granatos, 33 granatų kapsulių, 3 vokiški durtuvai ir 47 šoviniai. Rasti visi daiktai perduoti krašto komendantui ir vedama kvota.

Nubaudė studentę už patarimą streikuoti

Užtai, kad studentė Kremorytė patarė darbininkams streikuoti, Kauno komendantas nubaudė ją vienu mėnesiu kalėjimo.

Klaipėdos restoranuose vaisinami iš Vokietijos paskaitomis

Einant per miestą, dažnai girdėti pro atdarus langus arba duris iš restoranų ir karciamų įvairius pranešimus iš radio garsiakalbių. Pranešimai iš reicho. Vadinas restoranų ir smulklių klientai vaisinami Gobelsų ir Geringų paskaitomis iš Vokietijos.

Ir klebonija ūkininkams lupa kailį

Rokiškia val. prasidėjus krizei parapija klebonijai pirkio 16 ha žemės ir bažnyčios ir klebonijos stogus apdengė. Dabar vėl statomi dideli tvartai ir parapijonys vargsta veždami akmenis ir atiduodami klebonijai paskutinius centus. Prieš metus parapija privargo iki privežė akmenų ir aptvėrė didelius kapus.

Siurpi žmogžudystė Gelvonių valsčiuje

Gelvonių valsčiuje, Ukmergė apskrity, Lesčiūnų kaime, rugsėjo 1 d. rytą ūkininkė Pieslekienė nuduobė miegančias tris savo dukteris ir pati pasikorė. Šio įvykio priežastis tyriama.

Italija Lietuvoj perka 60.000 centnerių bulvių

Italija haigia derybas ir žada pirkti Lietuvoje apie 300 tonų bulvių.

Naujiena

S. Paulo mieste veikia gerai įrengta Pirtis, lygiai kaip ir mūsų šalyje: su garu, vantomis ir voniomis. Vonios atidarytos kiekvieną dieną nuo 7 val. ryto ligi 10 val. nakt. Gero pirtis moterims kiekvieną ketvirtadienį nuo 11 val ryto ligi 10 val. nakt.; vyrams — kiekvieną penktadienį ir šeštadienį nuo 11 val ryto ligi 10 val. nakties ir sekmadieniai nuo ryto 8 iki 5 v. vak.

Kaina: Vonios (1 val.) 2\$500
Garas laikas neribotas 2\$500
Rua Tenente Penna, 29. B. Retiro

Bondės ir autobusai:

Casa Verde ir Rua Italianos

vių, kas sudaro apie 60,000 centnerių arba 200 vagonų.

Bulvės bus perkamos nenustatytais kainomis, kaip javai bet laisvai. Nupirktų bulvių eksportavimas prasi-dėsiąs apie spalį mėnesį.

Užsidegė gelezinkelio tiltas Kaibiškių kaime

Pranešama, kad rugsėjo 2 d. pradėjo degti Jonavos — Ukmergės ruože siaurojo gelezinkelio tiltas prie Kaibiškių kaimo. Gaisras tiltą gerokai apgadino. Manoma, kad tiltą kas nors tyčia padegė.

Policininkas nušovė pačią ir pats nusišovė

Vagerių pasienio policininkas Latvius rugsėjo 2 d. pradėjo su žmona ginčytis ir pyktis, o paskui išėjęs iš lygvaros žmoną nušovė ir pats nusišovė.

Atvažiuos į Lietuvą Pilsudskienė

Greitai ataitų į Lietuvą atvyksta našlė Pilsudskienė. Ji nori kurį laiką paviešėti pas savo gimines, gyvenančius Ukmergės apskrity. Kartu su ja atvyks ir buvęs maršalo Pilsudskio adjutantas Kadenacis.

Būsianti nustatyta gydytojams taksa

Einant naujuoju gydytojų praktikos įstatymu, artimiausiu laiku vid. reik. ministeris nustatys ir paskelbs taksą už gydytojų patarnavimus.

Gydytojų atlyginimo taksa bus privaloma lygiai kaip advokatų atlyginimo taksa tik tais atvejais, kai klientai negalės susitarti su gydytoju dėl honoraro.

Belgai už sviestą brangiau moka, negu anglai

Vasarą Belgija nemaža sviesto pasigamina vietoje, dėl ko importuojamo sviesto kontingentai esti gana maži. Dabar ten vietinio sviesto ga-

myba sumažėjo, tai daugiau pradėda ma importuoti. Belgijos rinkoje sviesto kaina prašoko sviesto kainą Anglijos rinkoje. Iš Lietuvos peraitą savaitę Belgijon išvežta 13,220 kilogramų sviesto.

Sacharinas nugali cukrų

Dėl aukštos cukraus kainos cukraus suvartojimas Lietuvoje yra kritęs. Užtat labai plačiai sacharinas vartojamas ypač kaimuose. Jau yra įsisteigę visa eilė sacharino dirbtuvių, kurios neblogai verčiasi. Anksčiau Lietuvoje buvo suvartojama apie 30 tūkst. tonų cukraus, o dabar tik apie 18.000 tonų.

Skęsta purvyne

Seredžius, Kauno apskrt. Iki šiol miestelis, nors ir nevisai mažas, ne grįstas ir skęsta purvyne.

Dabartiniu metu, apsistojus kariuomenės daliai, tikimasi, kad bus nors padoriai gatvės išpiltos žvyriumi.

Suimtas Jonas Lapėnas

Ryšium su padarytomis revizijomis akc. «Maisto» b-vės cantre ir skyriuose, Šiaulių apygardos teismo tardytojo M. Krygerio įsakymu rugsėjo 12 d. tapo suimtas buv. akc. «Maisto» b-vės pirmininkas ir vyriausiasis direktorius Jonas Lapėnas. Jis pasodintas Kauno s. d. kalėjiman sąlyginiai.

Visi skaito vienintėlį darbo

žmonių laikraštį, L. Aidą Br. Ne lik ir Tamsta be šio laikraščio.

LIETOVISKŲ KNYGŲ

Dr. J. Basanavičiaus S-gos Šiaulių skyriaus pirmininkas prof. A. Krausas atsiuntė man daug lietuviškų knygų išplatinti. Jei kas norėtų pirkti, duodama nuolaida iki 85%. Taip pat duodu skaityti knygas, už stačius knygos vertę. Kreiptis: J. Drungys, rua Dr. Lamenthalins, 1280 Curityba — Paranā.

PAIESKOJIMAS

Ignas Norvilas paieškau savo pažįstamų: Aleksandrą Tručinską iš Šiaulių m. ir Joną Alekną su šeima iš Pašvitinio parap. Titonių km. Kas žino apie juos arba jie patys atsiliepkite šiuo adresu: Ignas Norvilas, Chavantes via Irapé, L. S.

Dėmes

Užkrečiamas (lyties) ligas visokias įsisenėjusias žaizdas ir kitokias odos ligas pagydau trumpiausiu laiku. Taipogi gydau ir kitokias ligas su savo vaistais. Apžiūrėjimas, patarimai ir adatos veltui. Priimu visomis dienomis bile kokia valanda

VILLA ZELINA, PALEI BAŽNYCIA, 9 NUMERIS.

FELCERIS

Garlo

Bondės nuo Largo da Sē, 32. Autobusai nuo seno Turgaus.

Medicina ir Chirurgija

Dr. Paulo Licciardi

Motery, Venerinės ir Odos ligos, Sifilis, Stiprus ir kroniškas Reumatizmas, Kojų ir vidurių skauduliai, Ekzema. Viskas pagydoma be operacijos.

BENDRA KLINIKA VAIKAMS IR SUAUGUSIEMS

Vyksta pašauktas į namus, Telefona: 5-4175. Konsultorija ir Rezidencija: Rua Silva Pinto, 444. Priėmimo valandos: nuo 11 iki 12 val. d. ir nuo 4 iki 6 val. vak. PASTABA: Visomis dienomis nuo 7 iki 10 v. v. ligonius apžiūri už dyką Rua Silva Pinto, 259(Born Retiro).

SIUVYKLA LIETUVA

Kazio Žebrausko
Rua Duque de Caxias, 63

Siūvamė vyriškų rūbus pagal paskutinių madų (figuring). Darbas garantuotas ir Tautiečiams darome nuolaidas. Medžiagų pasirinkimas taipgi yra vietinių ir užsienietų.

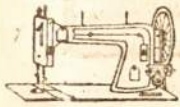
Adresas: rua Duque de Caxias, 63
SÃO PAULO

Dėmesio

Pasų metrikų ir kitų dokumentų pertvarkymai iš lietuvių ir kitų kalbų į tų kalbų kalbą — Paruošiamieji ir bėdų dokumentus, Carteiras de Identidade, Chamadas. — Rašome laiškus, kontu ktus, prašymus, pareiškimus, kopijas, ir kt. Reikalui esant, kreipkitės
Rua da Mooca, 424 S.PAULO

Siuvamos Masinos

Padėvėtis siuvamos masinos, beveik natūralūs, pigiausiasis

kauciomis, tik
CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274
Campas Av. Brigadeiro Luiz Antonio
Telefonas: 7-6191.
Persiuntimas interioran mūsų sąskaiton
Bondes: 3, 5, 30, 47.

DANTU GYDYTOJAS JOSE LEVKOVICH

R. Silva Pinto 264 (ant. 46) B. Ret.
Atsižvelgdamas į suaugusiųjų, autarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000; gryo aukso anties vainikėlis 4\$000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.
Neturtingiems traukiame dantis tik už 3\$ ir pridėdame veltų vaistų skausmui numalšinti.

FOTOGRAFAS IS KAUNO GILUC

savo meniškų darbų dar moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.
Be to, eurpiečiams daroma

nuolaidė.
Adresas: Rua José Paulino, 118a
Bom Retiro.

„L. Aidas Br.“ metams kaštuoja 12\$. Pinigus siųsti įvertintam laiške adresu „L. A. B.“ R. da Mooca, 424.

Siuvykla

MARIAMPOLĖ

Antano Nizevičiaus

Priima vyrų rūbų užsakytus ir darbą atlieka pagal užsakytojo pageidavimą. Darbas garantuotas ir pigus. Pasirinkimas medžiagos yra vietinės ir užsieninės pagal visokią kainą. Tautiečiams su nuolaida.

Rua Taquary, 24.

(kampus Mooca)

DAKTARAS A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampus rua Bos Vista ir 25 de Março).
Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinot, kad malonu ir pigu rūkyti nekenksmingose nikotinėse gilzėse, kurių mundštukuose yra vata ir sunaikina nikotiną. Labai pigiai kaštuoja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. — 4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Persiuntimas interioran 1000 št. gilzų — 6\$000.

RUA S. CAETANO, 208 — S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera „Paris“ 100 knygučių ir vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobreloja Tel. 2-6393
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, certifica de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinaime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) S. PAULO
Telephone 4-5576

Vaistinė PASSERINI

Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
(Bom Retiro).
Telephone 5-3584,
S. PAULO

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratovo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove. Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.
Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis.
Adresas Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307
(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis.
Gydymas kalnų saule.

Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak.
Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas
Tel. 4-1705.

LABORATORIJA

MEDICINIŠKA IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų skausų šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA ir A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIA VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiagų pigiausiasis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta

Rua Ypiranga, 193, app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Visokiausios rūšies cigarai, charutai, papirosams dirbti ir kiti reikalingi rūkanties dalykai. Taip pat geriausios rūšių tabakas palaidas, pokeliais ir „corda“.
Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pageidavimą.
S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

LIETUVIŠKA

SPAUSTUVĖ

rua da Mooca, 424

Atlieka visokius spaudos darbus įvairiomis kalbomis. Darbas atliekamas švariai, greitai ir pigiai. Reikalui esant, visuomet kreipkitės tik į Lietuvišką Spaustuvę

R. da Mooca, 424

KIEKVIENO LIETUVIO NAMUOSE

turi rasti

„Liet. Aidas Br.“

Jo kaina:

metams . . . . . 12\$

pušei metu . . . . . 7\$

(„Liet. Aidas Br.“

Adresas (R. da Mooca) 424

(S. PAULO)

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v.
Analizė ligoniams nemokama.

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukštas.
Tel. 4-0218.

Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
Telef. 2-1629

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

SAUVALIAVIMAI KONSULAT

Ciuvinskas pasiskelbė konsulu

Pereitą šeštadienį, spalio 19 d. nusižūdė einaš Lietuvos konsulo pareigas B. Steponaitis. Kadangi Steponaitis buvo vienai vienas valdininkas skirtas Lietuvos vyriausybės, tai jam nusižūdžius, konsulate prasidėjo bebetrėkė. Konsulato mašinistas Ciuvinskis, kuris nieko bendro su konsulatu neturi, nes yra tik laisvai samdomas tam darbu, pasiskelbė konsulu, paėmė visus konsulato raktus ir tą pačią dieną, susikvietęs visus savo draugus pašalinius kolonijos asmenis, kaip Majų, Jurgutį, Vencevičių, sukevičių ir k., pradėjo šeiminkauti konsulate, versti visas spintas, visus dokumentus, bylas ir k. Net geležinė konsulato spinta buvo atdaryta. Kai kurie kolonijos asmenys, matydami, kad toks pašalinių asmenų šeiminkavimas konsulate neleistinas, tuo labiau, kad į konsulatą suėjo visokio plauko žmonių, nutarė kreiptis į vietos administraciją, kad pastaroji perimtų konsulatą savo žinion. S. Paulo policijos viršininkas davė parėdima policijai konsulatą uždaryti. Kuomet į konsulatą atvyko policija su lietuvių kolonijos liudininkais kun. Sugintu, K. Uekum ir S. Puišiu, tai konsulatas jau buvo okupuotas Ciuvinsko ir jo draugų. Bet policija nepageidaujamas šeiminkus išvarė ir konsulatą uždarė. Pas kairiuos portfeluose rado net konsulato vokų. O ką kišenėse turėjo, tai niekas nežino.

Pažymėtina tas, kad atvykus policijai su liudininkais, Majienė pareiškė, kad dabar esą gali įvykti ir antros šermėnys. Kaip vėliau paaiškėjo, tai ji, Majienė, kalbino įsibrovusius į konsulatą asmenis nužūdyt Uekų kam jis atėjo į konsulatą su policija ir išvaikė nepageidaujamas konsulato šei-

mininkus. Gi Uekus buvo policijos pakviestas tik kaip liudininkas.

Konsulatas ilgai uždarytas nebuvo. Ciuvinskis visur tituluodamas save konsulu («eu sou consul»), su vieno brazilo pagalba išgavo iš policijos konslato raktus ir šeiminkauja įstaigoje ir pradėjo rūpintis Steponaičio lafdotuvėmis. Davė Steponaičio lavoną užbalzamuoti, užsakė paskutinės rušies karstą ir žada persiųsti jį Lietuvon.

Kodėl Ciuvinskas bandė įlysti konsulatą ir ten šeiminkauti, išaiškinti ateities. Bet žinant Steponaičio mirties priežastis, nesunku suprasti ir Ciuvinsko bei Majų žygius užimti konsulatą. Steponaitis paskutinę valandą prieš mirtį pasakė: mane suėdė Majai ir Ciuvinska. Taigi, dabar tie patys Majai ir Ciuvinska darbuojasi konsulate tam, kad paruošti kompromituojančią medžiagą prieš velionį Steponaitį jų tiks las aiškus.

Lietuviai turėtų pareikalauti, kad vietos policija uždarytų konsulatą ir neleistų visokiems svieto pereinams jame šeiminkauti.

Nes konsulatas yra mūsų visų lietuvių įstaiga ir neturime leisti, kad konsulu pasiskelbė tokie ciuvinskaiai ir po Steponaičio mirties dar veiktų prieš jį.

Trokšta vienybės

Mūsų litų patriotai per savo laik raštį «Lietuvis» pradėjo apeliuoti į lietuvių koloniją dėl stokos vtenybės. Patys prisipažįsta [«L.» nr. 42], kad tą «karčiąją» tiesą visi žino, bet aklaai užsispyrę tą vienybę ardo. Juk ir mažas vaikas gerai gali suprasti tą mūsų «patriotų» politiką. Kaip pati Lietuvos vyriausybė, taip ir užsienyje jos agentai yra ne kas kitas, kaip smurtininku gaujos, kurios vardan Judo grašio parduoda savo brolius, tėvus ir tautiečius vien dėl to, kad tu rėti sau pelno.

Mūsų kolonijoje, dar Mačiulio, li-

tais išauginta sauželė kailiamainių k. t. Majai, Ciuvinska, Jurgučia ir kt., kurie niekuomet nedirbo kolonijos naudai ir nedirbs. Jie dirbs tam, kas jiems duos porą grašių, kad ir už tai reiktų parduoti savo tikrus tėvus bei brolius. Jau mūsų kolonijos istorija gerai žino jų darbus ir kito ko šiuo parsidavėlių nėra kolaukti. Kolonijos «vienybę» jie irodė skundomis policijai ir smurtu prieš lietuvių pažangnę visuomenę ir organizacijas.

Darbininkiškoji lietuvių kolonijos dalis su tais parazitais neturėjo iki šiol nieko bendro ir ateityje neturės. Lietuvių darbininkų vienybė gali būti ir ji privaloma, bet tik su sąžiningais žmonėmis, o ne su tokiais parazitais, kai kad spiečiasi apie «Lietu vį».

Nuomon Namas

Labai geroje vietoje išnuomojamas Namas iš dviejų kambarių ir krautuvės. Visą laiką iki šiol buvo krautuvė. Nuoma labai pigi. Kreiptis rua Mauá, 271 pas Vincą Vaičiūną.

Skaitydamas

Aidą,
žinosi
Viską.

Dr. Xavier Graziani

Su ilgamete praktika Europos ligoninėse. Gydo moterų ligas ir Urinarinius kanalus. Gonorea, Homoroidai be operacijos Priima ligonius:

Rua Conselheiro Crispiano, 2 (kampas Av. São João) nuo 3 iki 6 valandų vakaro. Telefonas: 4-3746 Kalba svetimšaliu kalbomis

Companhia Parque da Mooca

Parsiduoda lotai žemės ir namai. Vietoj stotis, bondės, omnibusai, šviesa ir vanduo. Lotai ilgam išsimokėjimui po 48\$000 mėnesiui ir tinka Fabrikam ir sandėliam nes randas prie pat gelžkelio. Suinteresuotiems kreiptis: V. Prudenti, rua Capitão Pacheco Cchaves, 67, pas Izidorio Vicente Silverio. Telf. 3-0524, arba V. Zelina, Av. Zelina, 24. Neapžiūrėjus mus, kitur nepirkite. J. Augustis.

PASTABA. Suinteresuotus žemės pirkimu, atstlankant į mūsų raštine prašom atsinešti šį skelbimuką.

Dr. Camillo Haddad

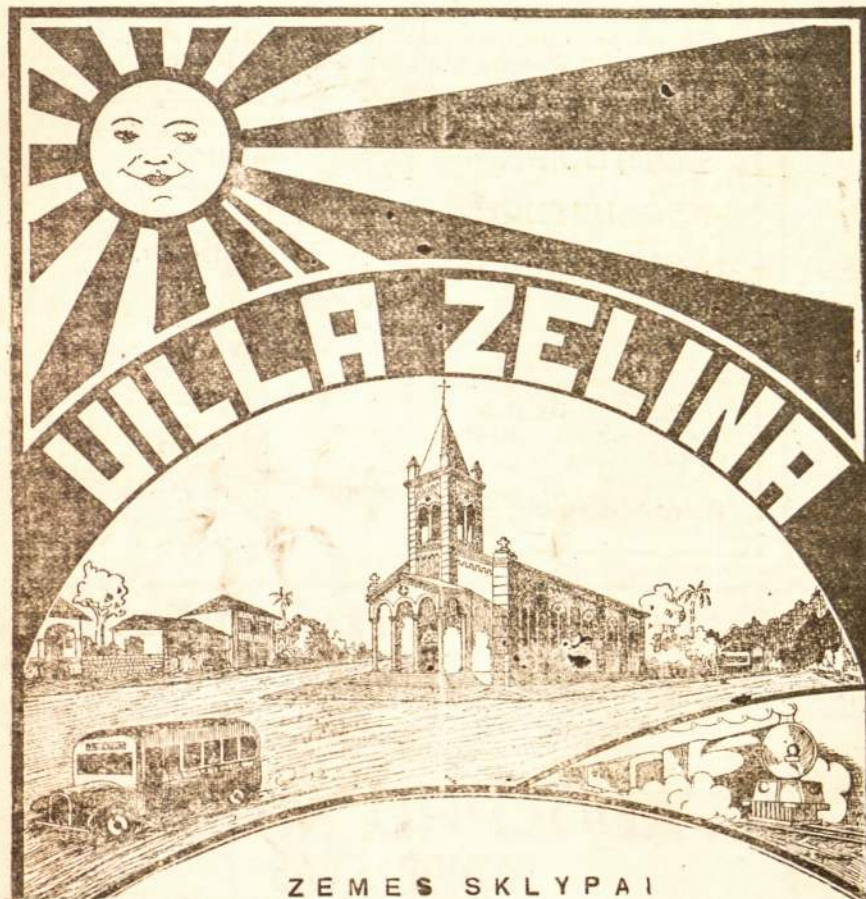
MEDICINIŠKA KLINIKA — CHIRURGIJA — AKUŠERIJA
Diatermija ir Ultra-Violetiniai Spinduliai

Su ilga metine praktika Rio de Janeiro ligoninėse

Kainos Pigios

Konsultorija: Rua Bôa Vista, 31, (Rūmai Sul America)
4 aukštas, salės: 2, 3, 4. Tel. 2-0300

Ligonius priima: nuo 1 iki 6 val. vakaro. Pašaukta, vykta į namus; Būto Telef.: 3-0300.

ZEMES SKLYPAI

Išsimokėjimui 30\$000 mėnesiui, 10\$000 kvadratinis metras. Duodame statyba medžiagą. Omnibus išeina nuo Merkado iki vietos. Bondė 3z (Villa Prudente) Centralinė raštinė: Praça Antonio Prado, 3 sobr. Villa Prudente Rua Capitão Pacheco Chaves, 114. Vietoje Avenida Zelina 33 Reikalingi agentai. Kreiptis į raštine Villa Prudente.

SIUVYKLA

ESTAN

Lietuviai — vyrai, ponios, panelės! norėdami palaikyti savo elegantiškumą ir sutaupyti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Slikto siuvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas ir atako už darbą. Ten pat yra specialus skyrius moteriškiems rubams, ypač paltams ir kostiumams. Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Lustoti